

MÖRKRÄDD

Den 8 september 2016

En mörk skollokal; oljud i det svarta. Elsa och William framträder som ett ljusfenomen. Elsa rör sig, men William är stilla; hon försöker få kontakt med honom, men vet inte vad hon ska göra.

Elsa William? William! Hör du mig? Hallå!

Elsa ger upp, det finns inget hon kan göra.

Elsa Jag är ledsen.

Elsa vänder sig till publiken; William vaknar.

Elsa Vad hände?

William Vet inte. Tekniskt missöde. Är vi här?

Elsa Vi är här.

William *(till publiken)* Ni behöver inte vara rädda. Vi är inte här. Det är viktigt att ni förstår det. Att vi inte är här. Vi är bara en bild.

Elsa Två bilder.

William Det är sant: två bilder.

- Elsa** Vi befinner oss inte på samma plats, i rummet. Det vore oklokt – ur säkerhetssynpunkt.
- William** Vi kan inte skada er. Vi vill inte skada er; vi kan inte ens röra er. Vi är bara vågrörelser: ljud och ljus.
- Elsa** Jag vet inte ens var exakt han befinner sig. Ur säkerhetssynpunkt är det klokt. Om någon av oss blir upptäckt är det säkrast att vi inte har information om den andres position, i rummet. Informationen är krypterad – av säkerhetsskäl.
- William** Krypteringen är den mest avancerade. Den erbjuder ett oändligt antal möjligheter. Därför tar det ta en oändlig tid att knäcka den.
- Elsa** Men det finns en risk. Att en av oss plötsligt försvinner. Då vet ni vad som har hänt. Vi har blivit upptäckta.
- William** Men vi har valt att ta den risken. Det är vårt beslut. Ni behöver inte oroa er.
- Elsa** Det är inte riktigt sant. Att vi bara är bilder.
- William** Det är det enklaste sättet att förklara det.

- William** *(fortsätter)* Vi är projektioner; ljus och ljud projicerade i ett fyrdimensionellt rum.
- Elsa** Det är inte så enkelt.
- William** Det finns ingen anledning att göra det här svårare än det behöver vara.
- Elsa** Jag delar inte den uppfattningen.
- William** Jag vet. Men det är demokratiskt beslutat.
- Elsa** Dom behöver känna till riskerna.
- William** Du skrämmer dom, i onödan.
- Elsa** Dom borde vara rädda. Rädsla gör en vaksam, allert. Pulsen stiger, blodkärl expanderar i muskelvävnaden, fett och glukos frigörs, det perifera seendet försvinner. Kroppen förbereder sig för fly eller illa fäkta. Ni behöver rädslan. Den är nödvändig.
- William** Rädsla kan också vara paralyserande.
- Elsa** Det är hans uppfattning. Men han kan inte hindra mig. Han befinner sig på annan plats.

Elsa *(fortsätter)* Jag är på en plats; han på en annan. Och ni – ni är på en tredje plats. [Linné], [Nordhemsskolan]. Men vi två, han och jag – vi befinner oss i samma tid. Det gör inte ni.

William Ni befinner er i en annan tid. I det förflutna. I *vårt* förflutna. Och det är allt ni behöver veta.

Elsa Nej. Ni måste veta mer. Det går inte att resa i tiden, det är praktiskt omöjligt. Det kräver mer energi än vi kan alstra.

William Därför är vi bara projektioner.

Elsa Det är det enda som kan röra sig tillbaka i tiden. Inga partiklar, bara vågrörelser.

William Vi kan alltså inte ingripa fysiskt i er tid.

Elsa Det här har aldrig skett förut. Tekniken som gör det möjligt har varit olaglig sedan den första prototypen togs fram på Chalmers tekniska högskola. Vi har byggt maskinen i största hemlighet.

William Och det har varit allt annat än lätt – att undgå upptäckt.

William (*fortsätter*) Maskinen kräver en del komponenter ... som är svåra att anskaffa utan att dra till sig oönskad uppmärksamhet.

Elsa Vi var tvungna att vara mycket försiktiga.

William Och det krävdes en del uppoffringar för att nå hit.

Elsa Det gjorde det.

William Det har försvunnit ... några, från projektet, nyligen.
(*till Elsa*) Det är deras förtjänst att vi är här, kom ihåg det.

Elsa Dom fyra dimensionerna: längden, bredden, höjden, och tiden. Vi måste känna till dem för att bestämma en position i rumtiden. Den positionen kallar vi en händelse. Det *här* är en händelse. Den händer *nu* för er. Och den händer *nu* för oss. Även om det skiljer nästan fyrtio år mellan oss två, och er. Jag befinner mig på en plats, och han på en annan. Om fyrtio år. Vi är projektioner; maskinen projicerar oss i en högre dimension, utanför våra fyra dimensioner –

William (*avbryter*) Du är alldeles för teknisk.

Elsa Men maskinen projicerar er också.

- William** Du hjälper inte dom.
- Elsa** Från vårt perspektiv är ni projektioner i en högre dimension. Om någon står där vi står, då ser dom er. Om vi blir upptäckta – då upptäcker dom er också.
- William** Vi stänger ner maskinen om det sker.
- Elsa** Det kanske inte räcker. Maskinen lämnar fysiska spår som leder till den här händelsen.
- William** Men dom kan inte ingripa fysiskt i er tid.
- Elsa** Nej, men dom ser er. Och då vet dom vilka ni är. Och dom kommer att ingripa. Om fyrtio år. När ni är i femtioårsåldern.
- William** Jag är ledsen. Jag är verkligen ledsen för att vi utsätter er för den risken. Jag önskar att vi kunde undvika det.
- Elsa** Det kan vi inte.
- William** Nej. Vi kan inte det. Vi behöver er; vi kommer inte runt det.
- Elsa** Vi letar efter någon.

- William** Någon som finns i det här rummet.
- Elsa** Någon av er.
- William** Vi tror att det är en person av manligt kön. Alla offentliga handlingar använder pronomenet ”han”; vi antar därför att vi letar efter en han.
- Elsa** Det är naturligtvis möjligt att dom offentliga handlingar är osanna.
- William** Vi antar trots det, att det är en han vi söker. Men vi känner inte till hans namn.
- Elsa** Vi är dock övertygade att han är en av er.
- William** Och vi behöver er hjälp att identifiera honom.
- Elsa** Det är inte otänkbart att ni redan misstänker någon. Att ni känner till att det finns någon bland er som har en avvikande mening. Som hyser andra åsikter.
- William** En person som är annorlunda, som står ut lite från resten av gruppen.
- Elsa** Någon som önskar en annan typ av samhälle.

Elsa *(fortsätter)* Någon som eftersträvar ... ordning. Någon som avskyr ert demokratiska styrelsesätt.

William Men som döljer sin politiska hållning. Döljer det för dom flesta.

(Paus.)

William Det bekräftar er goda karaktär att ni inte lämnar ut någon så lättvindigt. Ni har inte blivit korrumperade av ett omoraliskt system. Det är bra, det är mycket bra. Ni är bättre än oss.

Elsa Jag vet att det här är svårt att ta till sig. Tiden och rummet – att det är samma sak. Att ni känner tyngden av er kropp mot stolen, det är för att ni glider ner längs en fördjupning i rumtiden. Det är svårt att föreställa sig det. Och att tiden förflyter olika snabbt beroende på var man befinner sig. Men era mobiler vet det. När dom räknar ut var ni befinner er då tar dom hänsyn till att tiden går långsammare för er än för satelliten i omloppsbanan, den som er mobil har kontakt med. Annars skulle dom inte vara så exakta.

William Och vi vet att det är svårt att föreställa sig att allting kommer att vara annorlunda om fyrtio år. Att Sverige är ett helt annat land.

William *(fortsätter)* Men då glömmer man bort att för er – för er var det bara sjuttio år sedan det största kriget i mänsklighetens historia. För sjuttio år sedan var Norge och Danmark ockuperade av nazister och ute på Kattegatt: slagskepp med kanoner. Och det finns skogar i Polen, när det regnar ... Benresterna av nazisternas offer ligger så nära ytan att man ser dem när det regnar.

Elsa För trettio år sen, för er – för trettio år sen fanns det en järnridå i Europa. Som delade kontinenten mitt itu: öst och väst. Och det var omöjligt för en vanlig medborgare i östblocket att ta sig till väst, utan att riskera fängelsestraff – eller till och med sitt liv.

William Sen en dag var järnridån borta. Och plötsligt kunde en familj i Prag ta tåget till Wien, och köpa frankfurter würstl i kiosk, och ta turistbilder av stefansdomen.

Elsa Jag har aldrig varit utanför landets gränser. Jag nekas utresetillstånd. På grund av att jag var aktiv i ett politiskt ungdomsförbund under gymnasietiden. Ett ungdomsförbund som nu är förbjudet.

William Politik är en olidligt långsam process.

William *(fortsätter)* Tills dess att det går snabbt. Så skrämmande snabbt att man knappt hinner uppfatta det. För tio år sen, för er – för tio år sen var det nästan ingen som trodde på allvar att ett nationalistiskt parti skulle kunna sitta i Sveriges riksdag. Nu är Sverigedemokraterna det tredje största partiet i riksdagen.

Elsa Om ni skulle kunna gå tillbaka till året ni föddes. Och om ni skulle berätta det för era föräldrar, att Sverigedemokraterna sitter i riksdagen, som det tredje största partiet. Dom skulle skratta åt er – och inte tro ett ord ni sade.

William Nu – [2016], är jag en liten skitunge som cyklar omkring på villavägarna i Allingsås och letar efter djupa vattenpölar. Inga stänkskärmar på cykeln så klart. Så jag kommer hem med blöta, skitiga jeans – och pappa blir galen och kastar cykeln i grovsoporna. Jag var olydig som barn. Och det blir bara värre med åren.

Elsa Priset man betalar för olydnad har ökat. I vår tid är priset högt, omänskligt högt. Det finns inga koncentrationsläger i vår tid. Ingen massinternering av minoriteter. Det är framförallt ett nittonhundratalsfenomen. Vårt system är mer ... precist.

William Men människor dör ändå. Bland annat finns det en anstalt på Hisingen, nära Ramberget. Vi vet inte hur många som förs dit. Fångarna lastas av i ett underjordiskt garage, minst ett par dussin varje år. Ingen har någonsin släppts.

Elsa Det är en liten anstalt. Max femhundra kvadratmeter. Det kan inte inrymma så många fångar samtidigt – och det har varit verksamt i över femton år.

William Säg, ett genomsnitt på trettio fångar per år. Fyrahundrafemtio på femton år. Det är en dryg kvadratmeter per fånge – plus all personal. Ingen har släppts.

Elsa Dom mördar alla. Varenda en.

William Och det är där vi kommer att hamna om dom upptäcker oss. Tortyr först – för att vi ska avslöja våra medkonspiratörer. Och därefter ... ja, vi vet inte vilken metod dom använder för att ta livet av fångarna. Det finns en kremeringsugn på anstalten. Allt som lämnar anstalten är grå aska. Ljusgrå.

Elsa Men det är inte många som åker i fängelse.

William Det är inte så vårt system fungerar; det är inte hot om fängelsestraff som gör att dom flesta lyder. Systemet är elegant – det måste jag erkänna.

Elsa Det är ett system som i huvudsak är byggt på principen om positiv förstärkning. Dom kallar det instrumentell inlärning. Som en hund, som får godis när den räcker vacker tass.

William Systemet registrerar allt man gör i skolan, på jobbet – och det mesta man gör i privatlivet också. Och man får pluspoäng om man gör saker som systemet gillar. Saker som systemet uppfattar som en tillgång för landet. Till exempel om du säljer x antal sojaburgare under en arbetsdag. Då får du ett pluspoäng.

Elsa Det gäller även mindre uppenbara saker. Du kan få pluspoäng om du shoppar mycket; det bidrar till att hålla konsumtionen uppe, det gillar systemet.

William Systemet gillar också om du sprider regimens propaganda till dina vänner. Då kan du också få pluspoäng.

Elsa Du kan till och med få pluspoäng om du skriver uppmuntrande meddelande till dina vänner.

- Elsa** *(fortsätter)* Det bidrar till den goda stämningen i landet, det gillar systemet.
- William** Och då kan du få ett pluspoäng.
- Elsa** Totalsumman av dina poäng går upp.
- William** Och om du har en hög totalsumma, då blir du belönad. Du kan få rabatt när du handlar till exempel.
- Elsa** Du får lägre ränta på ditt bostadslån. Och du får tillfälle att resa utomlands på semester.
- William** Du kan till och med få ett bättre jobb. Och för elever i grundskolan är det ännu viktigare. Totalsumman vägs in i ansökningsprocessen till gymnasiet. Vill du komma in på en eftertraktad utbildning – ja, då måste du ha bra poäng.
- Elsa** Positiv förstärkning – det är därför dom flesta spelar med. Gör du saker som systemet gillar, då blir du belönad.
- William** Inget att skämmas för. Vi har alla gjort det: räckt vacker tass för att få en belöning.

- Elsa** Jag har gjort det. Och jag är ganska övertygad att ni också har gjort det vid något tillfälle. Gjort något bara för belöningens skull.
- William** Men totalsumman kan också gå ner. Du kan få minuspoäng.
- Elsa** Om du gör saker som systemet ogillar.
- William** Om du besöker utländska nyhetsmedier; om du delar kritiska artiklar till dina vänner; om du ventilerar ditt missnöje på sociala medier.
- Elsa** Då får du minuspoäng.
- William** Notera att inget av det här är olagligt. Du åker inte i fängelse för att ha kritiserat regeringens politik.
- Elsa** Du får bara minuspoäng.
- William** Och din totalsumma går ner.
- Elsa** Med en låg totalsumma är det nästan omöjligt att komma in på en eftertraktad gymnasieutbildning. Och går du inte på rätt skola kommer du inte in på rätt universitet, och utan rätt universitet så får du inget jobb. Med låg poäng har du ingen framtid.

William Är du uppkopplad måste du vara inloggad. Med ditt eget personnummer, din riktiga identitet. Det finns inga fysiska pengar i vår tid. Vill du köpa en chokladboll eller hoppa på spårvagnen – ja, då måste du vara inloggad i systemet.

Elsa Och då vet systemet.

William Totalsumman var under systemets första tid hemlig. Anonyma siffror i en serverhall i urberget. Bara systemets administratörer kunde komma åt informationen. Ingen visste exakt sin egen totalsumma.

Elsa Men plötsligt en dag blev den informationen tillgänglig för allmänheten. Du kunde då se din totalsumma varje gång du loggade in. Du kunde också se dina vänners totalsumma, din familjs, alla i ditt nätverk. Och alla kunde se din.

William Min totalsumma är femtioåtta.

Elsa Min är tjugofem. Innan jag förlorade kontakten med mina gamla klasskamrater hade dom ett snitt på över niohundra.

- William** Det skedde samtidigt en uppdatering av systemet. En enkel och genialisk uppdatering. Din totalsumma blev nu beroende av dina vänners totalsumma.
- Elsa** Om någon av dina vänner har en låg totalsumma, då drar det ner din totalsumma också.
- William** Om du är vän med en oliktänkare, någon som gör saker som systemet ogillar, då förlorar du alla dom där fördelarna som du har arbetat så hårt för att få.
- Elsa** Inga fler rabatter, inga billiga lån, ingen resa till Kina. Och inget nytt jobb, som du hade hoppats på.
- William** Resultatet blev naturligtvis att folk slutade vara vänner med oliktänkare. Dom som argumenterade för en annan värld hade plötsligt inga vänner. Systemet är självsanerande. Oliktänkare sorteras bort av användarna själva. Dom som argumenterar, dom har ingen att argumentera inför.
- Elsa** Dom är socialt isolerade. Ensamma – och därmed ofarliga. Det är genialiskt.
- William** Systemets grundstomme byggdes av *en* man.

- Elsa** Dom offentliga handlingarna använder pronomenet ”han”.
- William** Det var innan AI-arkitektur, på den tiden system byggdes av människor.
- Elsa** Offentliga handlingar kallar honom Konstruktören.
- William** Konstruktörens identitet är en väl bevarad statshemlighet.
- Elsa** Konstruktören är ensam ansvarig för systemets existens. Utan Konstruktören: inget system.
- William** Och Konstruktören, han är här. I det här rummet. En av er kommer i framtiden att konstruera systemet. En av er kommer att bli Konstruktören.
- Elsa** Det får inte ske. Därför måste ni, innan det sker – ni måste döda honom.
- William** Nej! Det är inte därför vi är här. Ni får absolut inte tro det, att det är därför vi är här.
- Elsa** I slutändan kommer ni inte att ha något val.

William Det här är inte vad vi kom överens om, det här var inte avsikten. Vi har en plan.

Elsa Den kommer inte att fungera.

William Vi har en plan! Och den kommer att fungera.

Elsa Du vet lika väl som jag –

William (*avbryter*) Den kommer att fungera!

Elsa Vi kallar den plan A, och vi hoppas att den fungerar. Men du vet lika väl som jag hur hopplöst det är.

William Det här är inte vad vi kom överens om. Plan B är en back-up, det är överenskommelsen.

Elsa Men vi har inget tillförlitligt sätt att kommunicera med dom igen.

William Vi har en plan. Allt ni behöver göra är att hjälpa oss identifiera Konstruktören, det är allt.

Elsa Det är inte allt.

William Det är allt!

William *(fortsätter)* Vi kommer att ingripa mot Konstruktören; vi kommer att förstöra hans karriär. Han kommer aldrig få tillfälle att bygga systemet. Vi har en plan.

Elsa Som förutsätter att vi kör maskinen i flera timmar oavbrutet.

William Det är inte omöjligt.

Elsa Maskinen slukar enorma mängder ström. Ett dussin volvofabriker eller mer. Då är det bara en tidsfråga innan dom upptäcker oss.

William Vi kan inte avrätta någon för ett brott som han inte har begått än.

Elsa Överenskommelsen var att vi också skulle presentera en plan B. Jag kommer att göra det nu. För vi har ont om tid och plan A är ett hopplöst företag.

William Det är inte hopplöst – och även om det vore hopplöst, så måste vi hoppas. Det är vår skyldighet. Annars kan vi lika gärna utplåna alla i rummet, bara för att vara säkra.

Elsa Faktum är att om fyrtio år kommer dom att knacka på deras dörr, och då är dom utplånade.

- Elsa** *(fortsätter)* Dom kommer att lasta ur er i ett underjordiskt garage på Hisingen – och allt som kommer vara kvar av er är grå aska. Ljusgrå.
- William** Bara om dom upptäcker oss.
- Elsa** Och det är bara en tidsfråga.
- William** Nej. Det är fullkomligt genomförbart. Alla förutom du håller med om det.
- Elsa** Det är genomförbart, bara extremt osannolikt.
- William** Hon skulle inte ens vara här. Det skulle vara en annan. Men han blev upptäckt – gripen. På grund av hennes *(indikerar Elsa)* oförsiktighet.
- Elsa** Och enda sättet att rädda er själva från att bli gripna är att agera nu, innan det är för sent. Innan han bygger systemet. Vår regim, dom sitter fortfarande vid makten. Och det är på grund av systemet. Systemet skyddar dom. Om fyrtio år kommer dom för att hämta er. När dom vet att ni var här – just här, just nu. Det spelar ingen roll vem ni är om fyrtio år, ni kan vara en framgångsrik musiker eller till och med minister i regeringen, det spelar ingen roll. Dom kommer. För att ni var här. För fyrtio år sen.

William Men vi har en plan –

Elsa (*avbryter*) Ja, det har vi! Och vi kommer göra vårt yttersta för att genomföra den. Men chansen är minimal att vi lyckas. Därför måste ni göra så här. Lyssna noga nu! Ni måste gå till en bensinstation och köpa en liter glykol. Därefter går ni till apoteket och köper väteperoxidlösning, treprocentig. Sen köper ni tvättmedel, vanligt tvättmedel med fosfater. Det är enkelt att se på förpackningen, alla utan fosfat är tydligt märkta. Ni vill ha ett *med* fosfat. Sen blandar ni allt i en kastrull, i lika delar. Och sen låter ni blandningen koka på spisen. Den ska stå på värmen tills all vätska har kokat bort. Då ser ni en brun beläggning i kastrullen. Skapa bort beläggningen med en kniv eller liknande – det blir ett pulver. Ni har nu tillgång till ett mycket potent gift. En tesked räcker för att döda en vuxen man. Det doftar ingenting. Det har dock en något bitter smak. Men om ni blandar det i mat är det nästan omöjligt att upptäcka. Ni är hans vänner. Ni kan hitta ett tillfälle. Han kan inte vara på sin vakt hela tiden. En månad, två månader – ett år. Ni kan hitta ett bra tillfälle.

William Men det här är en plan B. Vi besöker er igen i så fall, med tydliga instruktioner. Och då vet ni – vad ni måste göra.

- Elsa** Även om ni inte får några ytterligare instruktioner från oss, så måste ni till slut förgifta honom.
- William** Nej, bara om ni får ett otvetydiga instruktioner från oss.
- Elsa** Får ni inga instruktioner måste ni anta att vi har misslyckats. Ni måste anta att säkerhetstjänsten har hittat oss, att dom har hittat maskinen, att vi inte har något sätt att kontakta er.
- William** Visst finns det en risk, att vi inte kommer att kunna kontakta er.
- Elsa** Precis. Och då är det upp till er. Glykol, väteperoxid, fosfat.
- William** Det är upp till er. Det är ert beslut. Det är inte hennes beslut; hon kan inte bestämma det. Och det kan inte jag heller. Ni måste avgöra vad ni ska göra.
- Elsa** Glykol, väteperoxid, fosfat.
- William** Det är hennes förslag. Men ni måste ta beslutet.
- Elsa** Om ni inte gör det – då kommer dom, om fyrtio år.

William Jag är ledsen, jag är ledsen för att vi lägger bördan på era axlar. Det *är* er börda också. Och därför är det helt och hållet ert beslut. Det är *er* tid – inte vår. Vi kan stå här och argumentera, och tycka och tänka ... Men om jag hade varit er hade jag inte förgiftat honom, det hade jag inte. (*till Elsa*) Och nu tänker jag gå vidare, om du inte har något emot det?

Elsa Varsågod!

William Som jag sade – Konstruktörens identitet är en statshemlighet. Vem han är, det vet endast några få högt uppsatta personer. Men han är också en tillgång för regimen, rent pr-mässigt. Många beundrar honom, många är nyfikna. Så ibland släpper dom lite information, för att behaga hans beundrare. Historier om hans idylliska barndom på en bondgård; om hans makalösa framgångar på universitetet. Lögner alltihopa. Ren propaganda. Det är samma historier dom berättar om alla med makt i vårt land. Men då och då släpper dom taget om en sanning: en liten smula information som är helt korrekt. Det är dock inte lätt att skilja lögnerna från sanningen.

Elsa I en propagandaskrift från Skolverket fann vi en anonym intervju med Konstruktören. I intervjun berättar han om sin egen skolgång.

Elsa *(fortsätter)* Och det som är väldigt intressant med den här intervjun är att pressekreteraren på Skolverket blev avskedad omedelbart efter att den publicerats. Den innehöll alldeles för många sanningar.

William Jag har faktiskt gått på den här skolan. Inte nu, samtidigt med er. Jag är yngre än er, och barndomen tillbringade jag som sagt i Allingsås. Men om några år kommer min mamma att flytta in till Göteborg – och då börjar jag här. [Nordhemsskolan] byter lokal medan jag går här. En fastighetskris tvingar skolan att flytta. Men jag hann gå här, i dom här lokalerna. Jag minns dom väl faktiskt. Det är därför jag vet – att Konstruktören har gått på den här skolan. Jag kände igen beskrivning av dom här lokalerna.

Elsa Och med hjälp av stulna uppgifter från Skolverket har vi kunnat begränsa sökområdet till två klasser.

William [9A] och [9B].

Elsa Vi vet att han är en av er.

William Men vi vet inte vem av er det är. Vi har dock ledtrådar. I intervjun återberättar han några minnen från skoltiden.

- Elsa** Minnen som innehåller detaljer. Detaljer som ni förhoppningvis känner igen.
- William** Detaljer som gör att ni kan identifiera Konstruktören.
- Elsa** Ni måste hjälpa oss.
- William** I intervjun berättar han om ett händelse som han ångrar – alla dessa år senare. När han gick i grundskolans senare del, då stod det en byggbarack parkerad bredvid Masthuggskyrkan. (*visar en bild på kyrkan*) Församlingen har parkerat en byggbarack bredvid kyrkan. Och upplåtit den till romsk familj från Rumänien. En gudfruktig handling. Konstruktören vandaliserade byggbaracken, deras hem – tillsammans med en klasskamrat. Dom klottrade obscena ord med spritpenna på fasaden. Han berättar att han skämdes efteråt.
- Elsa** Vem har varit vid Masthuggskyrkan? Tänd skärmen på era mobiler! Tänd mobilen och håll upp handen, om du har varit utanför Masthuggskyrkan någon gång!
- William** Tack! Han var ganska duktig på datorer i grundskolan. Men han var absolut ingen expert. Ingen datornörd. Utan tämligen social och populär.

William *(fortsätter)* Intresset för komplexa datorsystem väcktes inte förrän på universitetet. Men han ägde en dator i grundskolan. En Macbook Air. *(visar en bild på datorn)* En Macbook som blev stulen. Han berättar att han blev rånad av några äldre ungdomar. En hotade med kniv och tog hans ryggsäck. I ryggsäcken låg datorn.

Elsa Har någon av era kamrater blivit rånad? Känner ni någon som äger eller har ägt en Macbook Air? Håll upp mobilen i så fall!

William Tack! Efter rånet, då kände han sig inte trygg. Han ville inte röra sig ute på stan ensam. Men tillsammans med vänner åkte han till Nordstan, gallerian. *(visar bild på gallerian)* Han berättar att han njöt av att gå i klädaffärer och göra långa listor på plagg han ville köpa, om han någonsin fick tillräckligt med pengar. Han kunde tillbringa timmar inne i Nordstan.

Elsa Vet ni någon som brukar åka till Nordstan?

William Håll upp era mobiler i så fall!

Williams ljus släcks och han tystnar.

Elsa Sch! Stilla! Rör er inte! Det kanske bara är ett tekniskt missöde, det behöver inte betyda ... Vi väntar – ta det lugnt bara! Han kanske kommer tillbaka till oss.
(*paus*) Dom har hittat honom, vi har ont om tid. Vi har en ledtråd till. Konstruktören berättar också att han var sjuk och missade en del undervisning för att han var tvungen att opereras. Han avslöjar inte sjukdomen, men berättar att han hade ont i ryggen och underlivet, och att han var tvungen att urinera ofta. Det kan ha flera orsaker, men det låter misstänkt likt myom: en muskelknuta på livmodern. Det kan betyda att det faktiskt är en kvinna som vi letar efter. Det skulle också förklara varför regimen är så extremt ovilliga att släppa information om Konstruktören.

Williams ljus tänds.

William Dom bröt strömmen hos mig! Hela byggnaden. Vi tar ström från reserven. Dom är i byggnaden nu. Dom letar genom rum efter rum. Dom hittar mig snart!

Elsa Jag tror att dom vet, jag tror dom vet vem det är.

William Jag har bara minuter...

Elsa Vi måste agera nu innan –

William *(avbryter)* Det finns inte tid.

Elsa Jo, dom vet! Jag är säker på det. Vem är det? Ni
misstänker någon, eller hur? Ni misstänker någon.
Vem kan ha gjort det här? Vem är det!

William Visst har ni en idé. Ni tänker på någon. Håll upp era
telefoner om ni tänker på någon!

Elsa Ingen tid att tveka. Ni måste göra det nu! Vi kan inte,
vi kan inte göra något. Säkerhetstjänsten hittar
honom vilken sekund som helst. Det är hon! Visst är
det? Det är hon!

William Vänta!

Elsa Det är det –

William *(avbryter)* Vänta!

Elsa – jag är säker!

William Sluta! Jag vill inte. Jag vill inte. *(till Elsa)* Jag vill inte
att det sista jag gör ... Det som kommer att hända mig
nu, det kommer att hända.

Elsa Men om vi –

William Nej! Jag vill inte uppmana till mord. Det får inte sluta så, det får inte det.

Elsa *(nickar)*

William Är det ditt fel?

Elsa Vad då?

William Är det ditt fel att dom har hittat mig?

Elsa Nej, jag lovar.

William Dom andra misstänkte att du hade pratat, men jag –

Williams ljus släcks och han tystnar.

Elsa Det är mitt fel. Det är mitt fel att säkerhetstjänsten vet att vi har konstruerat maskinen. Det är mitt fel att dom grep våra kamrater. Det var inte meningen, jag försökte lura säkerhetstjänsten, ge dom falsk information. Men dom gick inte på det. Dom har varit ute efter mig hela mitt vuxna liv – det tär på en, man orkar bara ... Jag försökte förhandla med dom. Men det går inte att förhandla med dom. Det är mitt fel alltihopa. Vi vet inte ens vad som händer om vi stoppar Konstruktören i er tid.

Elsa *(fortsätter)* Vi hoppas ... jag hoppas – jag hoppas att allt förändras. Framtiden. Min tid. Men jag vet inte. Ingen vet. Det går inte att veta det. Det finns inget experiment som kan svara på det. Enda sättet att få svar är att göra det. Att *försöka* förändra framtiden.

Williams ljus tänds; han är uppenbart drogad.

Elsa Bensodiazepiner. Lugnade medel. Säkerhetstjänsten använder det ofta. Dom vill att vi ska se. Det är ett meddelande. Ett meddelande till er. Dom vill skrämma er. Om ni är rädda, då tror dom att ni kommer att vara tysta. Inte våga tala, inte våga göra något. Jag tror att dom har fel. Rädsla är ett varningssystem. Det är ett tecken att något behöver förändras. Och ni är dom enda som kan. Jag kan inte. Jag kan inte rädda honom. Dom kommer att transportera honom till anstalten på –

Williams ljus släcks.

Elsa Jag har känt honom lika länge som ni har levt. Dom vet inte att jag är här än. Informationen är krypterad. Dom kan inte ens veta var ”här” är någonstans. Men till slut kommer dom att räkna ut det. Dom kan skicka ljus genom maskinen och räkna millisekunderna.

Elsa *(fortsätter)* Till sist har dom tillräckligt med uppgifter: längden, bredden, höjden, tiden. Och då vet dom var jag befinner mig – och var ni befinner er. Om jag stänger ner maskinen från min sida kommer det säkert ta ett par veckor för dom att pussla ihop informationen. Det är allt jag kan göra för er, jag är ledsen. *(paus)* Forskarna på Chalmers, dom som utvecklade prototypen – dom byggde ingen tidsmaskin. Dom menade att det är praktiskt omöjlig att resa i tiden. Dom byggde en maskin för att skicka ljus för att avläsa andra dimensioner, andra universum. Jag vet inte om det här är vårt förflutna. Och jag vet inte om vi är er framtid. William är övertygad – säkerhetstjänsten också. Men jag vet inte. Det kan lika gärna vara en dimension, ett universum som ser likadant ut som vårt, det går inte att se skillnad. Men det jag vet, det är att det finns en människa härinne med potentialen att konstruera systemet. Och jag vet att det finns [femtio] andra som kan stoppa det. Jag kan inte säga åt er vad ni ska göra. Jag kan inte ens avgöra vad som är rätt, det måste ni avgöra. William tror på er. Att ni vet vad som är rätt. Men ingen vet vad som kommer att påverka framtiden. Förutom människor som kämpar för att förändra den – det påverkar, det vet vi. *(paus)* Finns det några härinne som vill förändra framtiden?

Elsa *(fortsätter)* Några som vill göra det bättre? Finns det några? Snälla, tänd mobilen och håll upp den i så fall! Om det finns några som vill – finns det det? *(paus)*
Tack! Då var det var värt det.